

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè fidelis & verè devoti ...

... De Excellentiis Dei

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1701

VD18 90029526

Consult. XXVIII. De zelo animarum nostrarum erga Deum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45487

æternitatem; & tamen O obcœ-
cate & inconsiderate, hæc cura-
rum tuarum est minima. Ah!
Quàm dolebis non amâsse,
quando amplius amare non po-
teris! Tædia quot affligent te
lethalia, tam malè collocasse te
amorem tuum? Quando non
amplius reverti poteris, ad Deū,
collocare illum quæres in malè
auspicatâ illâ damnatorum regi-
one, & nihil illic occurret tibi
amabile. Deus vive! Quantum
tormentum, damnari in æter-
num, eò quod nolueris amare
DEUM infinito modo amabi-
lem.

O si velles modò, adhuc tem-

pus est; Deus paratus est sem-
per, expeditus est totus ad reci-
piendum amorem tuum; non
solummodò est expeditus ad reci-
piendum illum, sed expostulat
illum, aucupatur illum; sed ob-
testatur te pro illo per omnem
amorem cordis sui. Erue tuum
è servitute, quâ constringitur;
Extrica te tot nugis, quæ impli-
cant te, contemne, fortiter de-
sere omne, quod deseret te, con-
temnet te turpiter, quâdo exeū-
dum est ex hoc mundo. Audi &
obtempera voci invitantis DEI,
tui, qui non cessat interiùs te
alloqui: Fili, præbe mihi Cor tuū.

CONSULTATIO XXVIII.

De Zelo Animarum nostrarum erga Deum.

Prodigia
sympa-
thiarum,

Intuemur quotidie mirabiles
effectus amoris & Odii occulti,
quos invenire licet inter omnes
propemodùm creaturas, qui
si minus frequentes forent, ma-
gisque divini, æstimarentur à
nobis velut prodigia. Bubones
oderunt omnes alias volucres, &
omnes aliæ volucres oderunt
ipfos: Ferrum & magnes e contra,
tantâ inter se necluntur amicitia,
ut, quamvis careant & anima &
vita, ac omni sensu circa coete-
ra omnia, videmus illa inter se co-
lere amorem, sese invicem in-

quirere, & reciprocâ sibi invi-
cè exhibere benevolentiam,
eòsque, ut moveantur, rapi-
antur, vehementissimum ostendunt
se conjungendi desiderium,
quod in utroque tam ingens vide-
tur, ut Philosophi dubitarint, an
magnes sit, qui currat ad ferrum,
an ferrum, quod currat ad mag-
netem. Fenne nulla creaturâ
est, in qua, si bene advertamus,
non observemus vel inclinationes
vel aversões harû erga alias. Et
quia harû nos causâ latet, voca-
mus illas, sympathias vel antipathias.

thlas occultas; quibus verbis manifestam nostram inauimus ignorantiam: Cum hoc idem sit, ac si diceremus: Hæc secreta sunt, quæ secreta & abscondita sunt nobis.

Maxima omnium sympathiarum est inter Deum & animam rationalem.

Nihilominus secreta hæc naturæ intelligentia, conservans ratione tali correspondentiam & oppositionem inter omnia entia, per occultas quasdam machinas nobis incognitas attollit nos ad cognitionem admirabilium vinculorum & nexuum gratiæ, quæ trahit & unit animas nostras DEO, per vires secretas, & cunctipotentis quasi illecebras, quæ incomprehensibiles omnino sunt nobis.

Nihil est inter omnes sympathias naturales, quas observamus in reliquis creaturis, quod æquiparari possit sympathiæ supernaturali, quam Ens supremum & increatum conservat inter se & animam rationalem: *Delicia mea, esse cum Filiis hominum & ex parte sua experitur, quod nunquam habere possit requiem nec satisfactionem, quam in ipso: Fecisti nos ad te, & inquietum est Cor nostrum donec requiescat in te.* Deus requirit animam nostram perpetuò, & misericordia ipsius subsequitur nos (sicut dicit Scriptura) omnibus diebus vitæ nostræ; & anima nostra semper etiam requirit Deum in omnibus, quæ facit, etiam quando eum fugit, ipsum-

que offendit: Et hic est, ubi decipitur, sicut observat sanctus Augustinus, & accipit pro Deo suo id, quod non est; semper enim est aliquod bonum quod amat, quodque cæteris omnibus præfert: Jam bonum cæteris omnibus præferendum est Deus solus: semper igitur Deus est, quem quaerit, etiam quando maximè ab illo se elongat. Sed probè mox advertit, quod decepta sit, dum pro integra satisfactione, quam sibi promiserat, aliud non invenit, nisi inquietudinem, displicentiam, & amaritudinem in peccatis suis.

Unico Verbo, sympathia hæc inter Deum & animam nostram est fortis est, ut non solum constituat ipsa totam nostram quietem vel agitationem tempore vitæ hujus; sed dici potest, illam quoque constituturam Paradisum nostrum, vel infernum nostrum in omnem æternitatem. Siquidem quid est Paradisus Beatorum, nisi sympathia, cui factum est satis, sympathia expleta & saturata, dum quiescente anima in æternum in sinu DEI sui, Deus contentus erit possidendo animam, quam amat, & anima repleta erit gaudio, videndo se cum Deo suo, quem amat, unitam & conjunctam? Et quid est quoque infernus damnatorum, nisi

D dddd 2

nisi

Prov. 8.

8. August. Confess.

nisi sympathia in æternum frustrata ardentissimo desiderio animæ possidendi Deum, summum Bonum suum, erga quem in æternum circumferet sympathiam sibi essentialem, eod quod non nisi pro ipso creata sit; sed sympathiam, quæ nunquam non torquetur privatione ipsius æternæ, eod quod tempore vitæ noluerit ipsum amare?

Sympathia honorum,

Stupendi sunt effectus, quos producit sympathia hæc bonæ animæ cum Deo: siquidem non solum hæc ipsum amat, ipsumque quærit, sed amat etiam & quærit alias animas similiter amantes ipsum. Conformitas affectu, quibus redduntur totæ sympathicæ cum Deo, confert illis etiam sympathiam inter se, ita ut ament se, ab eo, quod se invicem cognoscant, & quærant se sibi invicem unire: Unde oritur, quod vix reperire sit unicam civitatem in tota amplitudine Religionis Christianæ, ubi sympathia hæc non produxerit unionem quandam particularem, quandam societatem, vel quoddam genus congregationis publicæ vel occultæ inter plures Personas exercitiis pietatis magis vulgo addictas, quæ sponte liberrimâ sese uniant & jungant inter se, ad promovendam DEI gloriam, vel salutem proximorum, vel ad animan-

dum & adjuvandum se reciprocè in acquirendâ perfectione virtutum: Et dici potest, divini nam hanc sympathiam matrem esse, omnium harum sanctarum unionum ac societatum.

Ex illis est una, non à longo tempore, è paucis quidem personis, zelo tamen & devotione eximiis congregata. Bonus quidam presbyter, quem elegerant sibi Directorem & velut Angelum Domini inter se, fecit ipsis aliquando exhortationem quandam brevem, sed ferventem, circa illa Verba sancti Jacobi Apostoli: *Ad invidiam concupiscit spiritus, qui habitat in Vobis;* ubi demonstravit ipsis, quod spiritus, quo pleni erant, debeat ipsos omnes exstimulare ad piam quandam erga se invicem æmulationem, quâ quilibet contendat magis fidelis, & magis fervens esse in procurandâ DEI, gloriâ & acquirenda perfectione. Nescio, dicebat illis, an exhortari vos debeat ad concipiendam quandam æmulationem & Zelotypiam, vel dehortari potius ne concipiatis illam. Probè novi ex unâ parte, admirabilem prerogativam esse folius amoris DEI, tam procul abesse à Zelotypia, ut bona anima, quæ amat Deum ex toto corde suo, non tantum non

timent

Pulchra exhortatio ad habendam & non habendam Zelotypiam.

timeat habere alias animas Deū amantes, velut corriuales suas, æmulas & competitrices, sed potius maximo exardescat desiderio totum exstimulandi mundum, ad tantum, imò etiam magis se diligendum ipsum: Et efficacia duo motiva producunt & generant in ipsa bonum hunc affectum: utilitas DEI, quem ipsa amat super omnia, & utilitas proximi, quem amat velut seipsam: & sæpius etiam ad hoc se invenit exstimulatam motivo quodam tertio, quo magis adhuc excitatur, propria nempe sua utilitate, quam exinde in se dimanare haud obscure intuetur: siquidem, cum probè noverit, se tantum non posse amare Deum, quantum est amabilis, vehementissimè desiderat adjuvari ab omnibus ad ipsum magis magisque amandum: Optaret omnium Corda ipsius succensa esse amore, ut, cum conjunctissima sit cum illis, non tantum amaret ipsum proprio suo Corde, sed cordibus illorum omnium, qui amant ipsum. Et ecce id, quod Zelotypiam quàm longissimè abigit & repellit ab amore DEI.

Ex alia parte, cum verum sit, quod anima, quæ cognoscit Deum infinita ratione esse amabilem, ipsum vellet infinita ratione amare, si id posset, non

video, quomodo voluntariè cedere posset alteri, vel esse contenta, ut alia magis & vehementius se amarent ipsum: non quod imminuere vellet ipsorum amorem, sed quod ipsa nunquam non vellet millenos adhibere conatus ad suum adaugendum & superandum ipsas. Hem! Nonne hoc sit maxima laborare Zelotypia. Sed videtur ipsum Spiritum sanctum esse, qui inspiret illam, juxta Verba sancti Jacobi Apostoli: *Ad invidiam concupiscit Spiritus, qui habitat in vobis: Affirmare ergò quis potest, ipsam non esse sanctissimam, nec reddere animam tantò magis acceptam DEO, quantò plus habuerit divinæ hujus Zelotypiæ? sic aliud concludere non possum, nisi: Habete Zelum DEI; creditote firmissimè animas vestras nunquam nimium habere posse Zelum ergà Deum.*

Hæc exhortatio animavit omnes, ita ut facta deliberatione circa argumentum Consultationis suæ, agere & colloqui inciperent de affectibus, quos conceperant, & consiliis, quæ statuerant deducere in opus ad exercendum Zelum suum ergà Deum. Sensa ipsorum erant valde diversa, omnia tamen observatu digna, sicut percipietis.

D d d d 3 AR

ARGUMENTUM.

Conservandus est totus amor animæ DEO soli tantâ cum Zelotypiâ, ut nec ulli creaturæ permit-

ARTICULUS I.

Zelus animæ erga Deum exercetur ipsum amando.

ME quod attinet, dicit Primus, nihil video, in quo me magis sentiam obligatum ad demonstrandum zelum meum erga Deum, quàm conservando fidelissimè ipsi totum amorem cordis mei. Ille clarissimè mihi hoc præcipit in lege sua, nolo hîc inquirere tot ac tantas expositiones, quæ illius mihi imminuant obligationem, volo penes litteram observare, quantum potero illam; & dummodò verè illam adimplevero, utique fecero satis. Siquidem magnus mihi asseverat Apostolus, quod, si aliud quoddam sit præceptum, in hoc unico dilectionis sit inclusum, quodque qui benè custodit hoc, custodièrit cætera omnia: *Si quod est aliud mandatum, in hoc Verbo instauratur, Diliges.* Ut ergò exactè illud & fideliter adimpleam, meumque in hoc zelum executioni mandem: Ecce quid facere velim.

Rom. 13;

1. Medium rapellere è corde suo omnem mundi amorem.

1. Expellam è corde meo omnem amorem, qui displicere potest Deo, inon solum omnia peccata usque ad minimum, & imperfectiones voluntarius; Sed inde ejiciam quoque omnem amorem mundi, quàm levis, quàm

tatar, vel minimam inde decerpere aut distrabere partem.

innocens etiam videri possit. Scio id, quod mundus appellatur, non esse crimina enormia; hæc enim potius appellarentur infernus, quàm mundus; sed est amor voluptatum, amor honorum, amor divitiarum. Quàm parum etiam ex pernicioso hoc amore possum habere in corde meo placet Deo: *Si quis diligit mundum, non est Charitas Patris in eo.* Quomodo dicere possem cum veritate, quod diligam Deum ex toto corde meo, si conservem ibi vel minimum quid amoris ipsi contrarij? Expellam igitur ipsum inde totum integrum, usque ad atomum minimum, nec meæ acquiescam affectibus animæ, quoad conceperit in se amorem erga crucem; erga humiliationem, erga paupertatem, quæ directè adversantur spiritui mundi; & si hujus non obtinuerit effectum & ipsam, habere saltem desidero æstimationem, amorem, & affectum. Et ecce primum, in quo meum exercere mens est zelum erga Deum, in meipso.

2. Ejiciam quoque è corde meo omnem amorem purè naturalem, non quod credam ipsum

2. Medium expellere è corde suo omnem amorem purè naturalem.

criminosum esse, vel contrariū Deo; sed quia nimis vilis & abjectus est, adeoque indignus, qui incolat cor, quod totum consecratū esse oportet amori supernaturali, quem debet Deo suo. Scio vitam purē naturalem sufficere posse ad ducendam vitam alicujus pagani, qui non nisi semel natus est ē sinu matris suæ, sed sufficiens non est homini Christiano, qui secundā vice est natus in sinu Ecclesiæ per sacrū baptismum. Quandoquidem per secundam hanc nativitatem, accepit vitam quandam supernaturalē, supernaturaliter amare debet omne id, quod amat: Quamdiu enim trahi se finit amore purē naturali, negari non potest, quin decidat infrā conditionem suam hominis Christiani.

Haud est, quod abnuam amare omne id, ad quod amandum me obligat natura, veluti Parentes amicos, bona tēporalia, famā, sanitatem, & reliqua, quæ necessaria sunt in vitā humana; Sed nolo amare omnia hæc amore purē naturali, sicut amaret aliquis Atheus: amabo illa in Deo & propter Deū, & totum hoc, quia sic placet Deo; omnes intendam nervos, ut cognoscam, quid placeat Deo; Sed parat' ero omnia mox perdere, ubi placuerit Deo: & sic amando illa amore pros' divino & supernaturali, amabo illa incomparabiliter melius, & amo-

re magis constanti, magis solido, magisque certo, quā tota natura simul amare illa possit.

Error est, credere, quod illi, qui amant Deum ex toto corde suo, studeant amare nihil, quodque ad fovendam devotionem necesse sit negligere omnia, curare nihil, nulla re moveri, & in omnibus esse insensibilem. Sed prorsus est contrarium; nihil ita obseratum est, sicut cor non amans Deum, amat id pauca, & amat illa pessimè; Sed nihil magis amat, quā cor ab amore Dei possessum, Sancti, qui amabant perfectissimè, habebant cor majus, cor amplius universo simul mundo, ad recipiendum ibi Deum, & omnia, quæ Dei sunt. Amabant ipsi non solum suos amicos, sed inimicos suos maximos; non solum suos proximos & populares ac conterraneos; sed extraneos & omninō incognitos; amabant insuper maximos quoque peccatores; amoris ipsorum magnitudo immensa excludebat neminem; non erant nisi suavitas, nisi benignitas, nisi affabilitas erga omnes homines, semper parati dare sanguinem suum, propriam suam dare vitam in obsequium Charitatis; & plurimi eorum dederunt illam majori cum gaudio, quā si gustassent omnia solatia totius Mundi. Maximè igitur amor naturalis huic nec minimū est comparandus; neq; dicēdū, in-

Magis fan-
cti & devo-
tiani tant
amplius
coeris.

fitu.

stitutum esse amandi nihil, quando amatur Deus.

Praxis abstrahendi se ab amore naturali.

Ut igitur me abstraham ab amore naturali, quantum potero, abstinebo ab omnibus blandimentis, obsequiis, assentationibus, presentationibus, quò rari me advertero ab inclinatione purè naturali; sicut non minus cavebo mihi à danda cuiquam repulsa, à morositate, asperitate, inhumanitate, similitate, altercatione, quò rapere me posset maligna indoles, si trahi me permitterem ab inclinatione mea naturali. Amor supernaturalis nescit omnino, nec tolerat unquam rigorem, qui conciliare posset vel minimam proximo amaritudinem; potius è contrario *Vult pati ab omnibus & offendere neminem.* Habet is blanda sua obsequia, & obsequiosa sua blandimenta, sed quia non dimetitur hæc juxta inclinationem naturalem, quæ mutabilis est & inconstans, nemo non abs ulla exceptione participat ex illis, & nullo non tempore nil aliud expectandū ab eo, nisi comitates, lenitates dulcedines. Hoc igitur secundū est, in quo meum erga Deum exercebo Zelum in Persona proximi, amando illum modo excellenti, sicut mihi præcipit, non amore naturali, sed supernaturali, ut in quantum potero, non sustineam in corde meo affectum, qui divinus non sit,

Ultra diffundam adhuc Zelum meum, ad conservandam fidelissimè totam animam meam Deo: siquidem, cum sciam, quanta Zelotypia feratur erga ipsam, continuo & absque intermissione attendam ac invigilabo mihi ipsi. Ne conciliem ipsi vel minimam suspicionem, nullam aucupabor voluptatem ex commercio creaturarum, nec aliquam sectabor extra ipsum consolationem: siquidem non est amare ipsum summè, si quid est, quod mihi magis placeat illo; non est amare ipsum unicè, si desiderem quid aliud, quàm ipsum, ad capiendam ex illo meam delectationem: unico Verbo, dicere non possum, me amare ipsam ex tota anima mea, si dissipet illam inter ipsum & creaturas. Sed qua ratione vivere possumus in mundo, ubi versamur & implicamur in medio creaturarum, abs eo, quod aliquod commercium vel conjunctionem habeamus cum illis, non magis, quàm si versaremur in abditiis alicujus deserti? Speculatio circa hoc est pulchra, sed praxis illius impossibilis.

Verum est, praxin profundæ solitudinis interioris, ubi anima commoratur sola cum Deo solo, abs eo, quod dissipetur ipsius attentio vel affectus tumultu creaturarum, quæ versantur

Medium se abstrahere à commercio cum creaturis.

tur extra, quasi non esset Deus, & ipsa in mundo, videri impossibilem animabus, quæ non habent nec cognitionem nec amorem DEI, quæque totæ carni immerse, non cogitant, aliud quid esse in mundo, quo occupare se debeant, nisi quod suis obiicitur sensibus. Pro talibus concedo, ipsam esse impossibilem.

Difficultates, quas animæ inveniunt in recollectione cum Deo.

Verum etiam est, videri illam valde difficilem iis, qui non habent nisi levem cognitionem DEI, & mediocrem illius amorem, eo quod dividere semper volent cor suum inter DEUM & creaturas: Religionis plus habent, quam quod velint omnino renuntiare mundo: vellunt libenter servire duobus hisce Dominis, abs eo quod minimum deficerent in eo, quod utrique debere se putant: & in hac divisione inveniunt, quod mundus quasi totum auferat, tamque parum attentioni & amori erga DEUM residuum maneat, ut ipsimet ex eo confundantur, seque affligant: protestantur hoc fieri contra intentionem suam, seque sæpius recordari velle DEI, ipsumque magis amare, sed trahi se insensibiliter aliò contra voluntatem & propositum suum: & quando illis sit sermo de interiori quadam recollectione, quæ

animam semper defixam & conjunctam Deo servat, inveniunt hanc esse violentiam & torturam sibi insupportabilem, nihilque in mundo magis esse difficile. Plerique devotionem aliquatenus colentes hic hærent, vellunt libenter ambulare in ipsius præsentia, in quo tamen summam experiuntur difficultatem.

Sed reverà nihil est facilius nec acceptabilius animæ, quæ semel profundè sibi insculpsit hanc veritatem fidei, quod Deus sit omnia, & cuncta cœtera sint nihil, nisi umbra, quæ præterit: Quàm facile sit bonæ animæ collectam manere, & intentam Deo soli.

siquidem cum omnes creaturas aspiciat velut somnia, illasque summè despiciat, dignabitur nequidem illarum recordari, cum ab alio objecto, quod infinità ratione illi præfert, se trahi sentiat. Nil magis delectabile est bonæ animæ, quàm unice se affixam tenere Deo soli, postquam semel benè degustavit dulcedinem maximi hujus præcepti, obligantis nos amare Deum ex toto corde nostro, ex totà anima nostrâ, & ex totis viribus nostris; postquam benè informata est de ipsius erga se Zelotypiâ; vi cujus vult, ut non habeat oculos, nec cor nisi pro se solo; ipsaque firmiter in animum induxit, secumque decrevit divinæ huic respondere Zelotypiæ, quancumque steterit

E eeee rit

rit sibi: postquam ipsa experimento didicit, quàm verum sit, quod secum is suas capiat delicias, & ipsa reciprocè suas inveniat cum illo infinitâ ratione majores, quàm universus simul Mundus impertiri sibi posset. O quàm est procul ab eo, ut torturam inveniat vel violentiam, dum recollecta manet. Cum ipso solo in Sanctuario interioris sui, in abdito Cordis sui! Quàm molestam econtra ubivis alibi patitur illatam sibi vim, quoad revertatur ad ipsum, & in ipso velut in Centro suo requiescat.

Voluptas
amicitiæ
reciprocae,

Imaginare tibi duos amicos intimos, qui abstracti & soli in interiori suo conclavi jucundè fruuntur suavitatibus amicitiae suae, sua mutuò effundentes corda, sibi que invicem arcanissima sua communicantes sensa: si in medio colloqui avocetur ipsorum unus, ad tractandum momenti alicujus negotium: O DEUS, quantum fastidium! Exspecta me, inquit, unico instanti, revertar illicò: vadit cum radio; sed non vadit, trahitur invito se: expedit quamprimum potest suam negotium, interim suo Cordè nunquam non præsens amico suo, & ubi primum solutus est ac liber, revertitur eurrando, suo potiturus iterum Paradiso; à quo cum tantillo ab-

fuerit temporis, videtur sibi integro ab eo abfuisse saeculo. Hæc non est nisi rudis delineatio fidelitatis, quâ anima, quæ se totam consecravit DEO soli, agit cum ipso in solitudine Cordis sui, velut amicus cum amico suo. Sed O DEUS! Qualis amicus? O Deus! Qualis amicus? omnes amici totius Mundi simul, in comparatione cum hoc non sunt nisi tepor, nisi frigus: & juxta proportionem, quò major fuerit hujus animæ erga ipsum amor, tantò suavioribus ex ipsius commercio perfunditur deliciis, majoribus demulcetur voluptatibus.

Conditio vitæ humanæ cogit ipsam se sæpius paulisper distrahere ab eo, ad agendum cum creaturis; & hoc est tormentum ipsius. Nam cum ipsa nihil pendat omnia illa, quæ DEUS, non sunt, in nullo quod agit, invenit voluptatem, nisi duntaxat in eo, quod divinam exequantur voluntatem. Quamdiu exterioribus occupatur, desiderio suo nunquam non trahitur ad interiora, continuoque revertitur ad dilectum suum, quem nunquam deseruit Cordè. Quamprimum illata cessavit vis, ipsaque se liberam cernit à negotiis, quibus fuerat intricata, non opus est aliquâ contentione revertendi ad ipsum.

Bona anima nullibi consolata nisi in Deo.

sum; rapitur illuc majori cum velocitate, quam rapitur lapis ad centrum suum, quando manus, quæ ipsum suspensum retinebat in aëre, cessavit ipsum sustentare: ubi vis alibi afflictam se sentit, nullamque admittit consolationem, nisi sit in Centro suo. Videtur sibi similis esse filiis Israël, qui dum gementes sub captivitate Babylonicâ, suspenderunt organa sua & instrumenta musica in salicibus, plangentibus se continuo velut exules à per dilectâ sua Jerosolymâ; & dum incolæ regiones ipsos exhortarentur, ut exhilararent se, & hymnum cantarent de Canticis Sion, responderunt ipsis gementes & suspirantes præ tædio & dolore: *Quomodo cantabimus Canticum Domini in terrâ alienâ: quâ ratione minima nos posset demulcere volap-*

tas extra dilectam constitutos Patriam: Quâ ratione posset anima, degustatâ semel dulcedine sibi à DEO propinatâ, in interiori suâ solitudine, aliquâ posset alibi perfundi Consolatione: æstimat ubi vis, nisi hic, sibi esse malè.

Ecce igitur meum, quod cepi consiliū dicebat hic illis: Ita enim credo exercendum esse Zelum animæ meæ erga DEUM, devovendo hanc illi totam integram, cum accuratâ horum trium observatione. 1. Non admittram ullum amorem in Cor meum, qui possit ipsi displicere. 2. Amabo nihil amore purè naturali. 3. Abstraham me, in quantum poterò, saltem interius, ab omnibus creaturis, & nullam quæram Consolationem, nisi in DEO solo.

ARGUMENTUM.

Magnus habendus Zelus inducendo

universos ad amandum Deum, ipsique inserviendum.

ARTICULUS II.

Valde benè hoc factum est, inquit alius, interpellans ipsum; egregium tuum approbo & ratum habeo Zelum, ipsumque imitari vellem; Nollem tamen extendi illum ad me solum; dilatare vellem ipsum ad omnes meos proximos, exstimulando illos pro viribus ad servitium & amorem Dei. Et credo difficile esse animæ, magno accendi Ze-

lo erga Deum, quin fortiter incitetur ad extendendum ipsum usque ad proximum: siquidem sanctus Thomas nos docet, quod, cum non nisi idem sit amor, quo amamus Deum propter Deum, necessariò sequatur, quod, quanto majorera habuerit anima Zelum erga DEUM; tantò majorem etiam habitura sit erga omnes suos proximos,

E eeee 2

mos,

Psal. 136.

ibi
a
eoi

Zelus demonstrandus inducendo omnes ad amorem Dei.
2. 2. q. 2 f.
a. 8.

mos, quos tantum conabitur, quantum semetipsum, perducere ad Deum, eoquod hos diligit propter ipsum, cui tanto magis suum demonstrabit amorem, quanto magis laborando procurabit, ut ametur: *Cum ex Charitate diligatur proximus propter Deum; quanto aliquis magis diligit Deum, tanto etiam magis ad proximum dilectionem offendit.*

In quo apparatu miserit Deus Apostolos in univ-
ersum mundum.

Considero, quod charitas sit ignis, quando Deus in divino suo amore confirmavit Apostolos in die Pentecostes, ita ut deinceps amplius labi non possent, largitus est illis spiritum sanctum in forma ignis. Non fuit contentus acendere illo ipsorum corda; sed misit illis linguas igneas, quæ se collocarent super ipsorum capita, veluti super thronos suos; & in hoc apparatu misit illos, portare Evangelium in universam terram, quasi versurus totum mundum in ignem, & accensurus omnia corda hominum eodem igne, quo ipso conflagrabant. Nunquam locutum est aliquid voce tam alta, tamque clara ad declarandum nobis, quod omnis zelus alicujus animæ erga Deum sese convertat in linguam & in ignem: in linguam ad loquendum incessanter de illo & annuntiandum ubique ipsius magnitudinem: in ignem, ad calefaciendum omnia, ad succendendum omnia, & exci-

tandum omnes homines ad amandum ipsum ex tota anima sua.

Charitas est ignis. Jam nã famis ignis. Maxime
tura est, esse insatiabilem, & nis.
nunquam dicere: sufficit. Vides ignem propè parvam siccorum lignorum struem: si scires intentionem ipsius, desideria ipsius, rapereris forsã in admirationem. Quid vis facere parve ignis? Accendam & comburam omne hoc lignum. Verum hoc factò an contentus eris? Non, sed comburam etiam post hæc omnia conclavia: His combustis an acquiesces? Non, extendam me ulterius, & comburam totam domum: saltem hac in favillas acta, factum fuerit tibi satis? Nullatenus, magis avidus, magisque accensus ero quàm antea, & comburam totam civitatem. Sed post hoc utique desines devastare omnia? Non, extendam flammam meam, usque ad regiones vicinas, comburam & consumam omnia, quæcunque assequi & attingere poterò. Et postquam hæc omnia fecisti, utique saturata erit famis tua? Non, è locis vicinis excurram ad remotissima quæque, comburam, quidquid apprehendere poterò, sepes, arbores, fruges, sylvas, oppida, pagos, homines & animalia, & cuncta, quæ sub meam cadent potestatem.

Sed

Sed tandem an universali inten-
dis desolari Mundum incendio?
An ergò nunquam contentus
eris? An nullos unquam admit-
tes limites? Nunquam, combu-
rerem mare & terram, & omnia
elementa, nec parcerem ipsis
coelis, si hæc omnia combustibi-
li constarent materiâ, measque
Prov. 30. illuc flammæ protrudere possẽ:
*Ignis nunquam dicit: sufficit, Ecce
tibi genium & inclinationem ignis.*

Ardor cha-
ritatis æ-
quiparatur
ardori ig-
nis.

Ejusmodi etiam sunt sanctæ
charitatis ardores; vellet hæc
convertere omnia in semetip-
sam: hoc est, quod tam longis
accingit itineribus tot sanctos
ac ferventes missionarios, qui
relinquunt omnia, qui expo-
nunt vitam suam arbitrio fluctu-
um & tempestatum maris, cru-
delitati efferatarum gentium,
inclementiæ climatum quorum-
cumque rigidissimorum. Quid
ipsum expellit ad extremos
mundi limites? Quid ibi inqui-
runt? Quodnam desiderium ip-
sos agit longius, quàm avaritiâ
agere unquam potuit avidissi-
mos mercatores? Ignis hic est
euncta devorans, & nunquam
dicens: sufficit; charitas hæc di-
vina est, quâ accenditur cor hoc
Apostolorum, quod accendere
vellet igne eodem, quo ipsum
ardet, omnia corda hominum.

Zelus Mis-
sionario-
rum.

Novit tot reperiri pauperu-

las animas, pro quibus Filius
DEI tam longum emensus est
iter è Coelo in terram, demon-
strans nobis, has magis se amare,
quàm propriam vitam, cum mo-
ri pro illis voluerit in monte cal-
variarum. Zelus, quo pro ipsius
exardescit gloriâ, sufferre non
potest, tot pretiosos thesauros,
tanti à se emptos sibi que tam
charos, ipsi surripi ab ignorantia
& infidelitate. Adhæc ardens
amor, quo prosequitur animas
fratrum suorum, quos diligit ve-
lut seipsum, intueri illos non po-
test inevitabili expositos pericu-
lo decidendi in barathrum in-
ferni, ad arandum ibi in sempi-
ternum, quin molliatur omnia,
seque resolvat, tolerare cuncta
propriam etiam exponendo vi-
tam, ad succurrendum illis. Quis
diffitebitur, quod impossibile sit
dignius exercere Zelum suum,
quàm sacrificando Personam
suam, sicque suam profundendo
vitam, in glorioso hoc charitatis
negotio?

Sed quando videmus plures
illorum in exercitio divini hujus
Zeli tam eximios, quorumque
incomparabilis charitatis ex-
emplanos rapiunt in admiratio-
nem; Nonne pudore suffundamur,
videntes nos in compara-
tione cum illis non esse nisi fri-
gus & glaciem? Quomodo di-
cere possumus, amare nos Deum,
E e e e 3 si non-

glaciam? Quomodo dicere possumus, amare nos Deum, si nullo promovendi ipsius gloriam inardescamus Zelo? Quomodo verum est, amare nos proximos, nisi laborandi pro ipsum salute nos stimulet ardor? Itane? loqui non audeamus de Deo in nostris Congressibus: ac Conversationibus: saepe etiam, dum offendi ipsum videmus, velut abjecti & ignavi taceamus? Itane? Nobis non sit animus loquendi de ipso nostris domesticis, nostris familiaribus, quos negligentes ac tepidos videmus in ipsius servicio? non dicamus illis unicum verbum, quo ipsos lucremur, & omni possibili modo exstimulemus ad serviendum ipsi majori cum fervore?

Confundi
deberemus
de parvo
nostro Z:
lo.

Itane? Videamus dominari liberè peccatum in aliqua civitate, triumphare insolenter impotentem quidvis agendi libidinem tot miseris Fratrum nostrorum perire animas: hos ob modicum exigui lucri servire peccato, ut lucrentur panem: illos ex defectu debita instructionis aberrare & agi in precipitia velut coecos: alios ex carentiâ auxilii jacere oppressos à malitiâ adversarii potentioris, contra quem tueri se nequeunt: videamus tot pauperes animas adhuc innocentes, quæ versantur in manifesto perditionis pe-

riculo, nisi porrigatur illis, quæ inde eruat ipsas, charitativa manus: & nos zelum non habeamus impendendi nostras facultates, totos nos ipsos, nostram existimationem, nostros amicos, nostras curas, nostram vigilantiam, & omnia, quæ in nostrâ sunt potestate ad succurrendum illis? Et dicere audeamus, amare nos Deum, zelare ipsius gloriam? Persuadere possumus nobis, nostros amare nos proximo, sicut nos ipsos, uti Lex Dei, præcipit nobis sub poenâ æternæ damnationis? Parati simus nostras devovere & consecrare animas pro fratribus nostris? sicut sacra Scriptura luculenter nos obstringit his dilecti Discipuli verbis: *Et nos debemus pro* i. Ioan. 9.
Fratribus animas ponere; nos, quibus Zelus non est ponendi nostras facultates, nostrum laborem, nostram potestatem, nostramque existimationem,

Olim Christiani ponebant suas animas pro Deo solo, nunc Differentia zeli antiquorum & modernorum Christianorum incumbit nobis nostras ponere animas pro fratribus nostris: olim suum demonstrabant Zelum disseminando & annuntiando gentibus fidem, nunc noster demonstrandus est nobis, exercendo charitatem. Olim Zelus, quo ardebant erga **D E U M**, animabat ipsos

nos ad luctandum contra vanas gentilitatis superstitiones, ut imminuerent numerum idololatrarum, & Christicolarum adaugerent cœtum, adoratorum JESU multiplicarent turbas: nunc, si Zelo succendimur erga DEUM, collocandus hic nobis erit ad oppugnandum morum depravationem, Vitæ semi-Christianæ socordias, execrandas sæculi leges ac regulas, imminuendum innumerabilem numerum mancipiorum mundi, & multiplicandum pusillum gregem servorum Christi Jesu.

Olim Christigenæ, gementes sub tyrannide Principum idololatrarum, non credebant in bono se esse statu, nisi parati semper forent ad profundenda sua bona, suas personas, suam libertatem, propriam suam vitam, ad propugnandum suam fidem, & observandum lucra & commoda Christi Jesu, haud quaquam anxii de tormentis sibi præparatis. Et nunc cessantibus, qui crudeliter effundebant sanguinem, in Ecclesiâ Tyrannis, nobisque gementibus sub servitute mundi, qui non amplius persequitur veros DEI servos ad tollendum ipsis vitam corporalem, sed potius exspoliandum ipsos vitâ animæ suæ: credamus bonam nos circumferre conscientiam, nisi ex-

pediti semper simus, ad consecrandum nostras facultates, nostras personas, propriam nostram vitam, si ita exigeret necessitas, ad conservandum spiritûs Christiani vigorem, quem indies magis que extingui videmus, sicut & ad propugnandam salutem animarum fratrum nostrorum in depravatione morum pereuntium, dum contemnunt omnia sancta Evangelii effata ac placita, ut sectentur mundum & vanitates ejus?

Mundus olim totus idololatra, nonne hodie dum adhuc talis esset, nisi omnes primi Christiani fuissent quasi tot Apostoli, incomparabili succensi Zelo, ad deducendum ipsum ad Christifidem & cultum? Modò, dum non amplius est idololatra & adorator fictorum Numinum, sed est idololatra & cultor vitiorum, voluptatum & vanitatum; dumque ij, qui nomen gerunt Christiani, opprobrium & dedecus sunt Christi Jesu; Nonne magis lamentabilis sit status ipsius? Quid refert, quæ falsa adoret numina, dum non adorat Dominum Deum suum, dum illi soli non servit, dum ipsum non amat ex toto corde suo, ex totâ anima sua, ex totis viribus suis? Nonne idem quasi hoc sit gerere apertè nomen idololatrarum, sicut sectari ejusdem praxes & sentia, ac gerere in vanum nomen Christiani?

Jam

Quanti sic
lucrari a-
nimam,

Jam quis dubitat, quin, sicut
Zelus primorum Christiano-
rum mundum idololatram per-
duxit ad fidem Christi Jesu no-
ster Zelus, si quendam habere-
mus, eundem eruere posset ex
effrænata vivendi licentiâ & im-
buere moribus Christiano statu
& conditione dignis? sed nemo
quasi est, qui alat in corde suo ze-
lum. Apostolicum strenuè o-
perandi, ad promovendum glo-
riam DEI, & ad augendum bo-
num spirituale animarum fra-
trum suorum. O si sciremus,
quid in nos dimanet utilitatis, si
unicam tantum lucraremur ani-
mam D E O, sive reducendo
ipsam ab errore, sive fastidium
ingerendo mundi, & saporem
intillando pietatis. Sanctus Ja-

cobus Apostolus integram suam
Epistolam, admirandis his con-
cludit verbis: *Fratres mei, si quis* Jac. 5.
ex vobis erraverit à veritate, &
converterit quis eum, scire debet,
quoniam qui converti fecerit pec-
catores ab errore viae suae, salva-
bit animam ejus à morte, & operiet
multitudinem peccatorum. Non
est quasi possibile aliquem, cu-
jus Zelus unicam duntaxat luc-
ratus fuerit animam Deo, perde-
re posse suam in æternitate.

O! si possemus--- volebat
prosequi discursum suum, sed
alius impatiens moræ & cupidif-
simus pariendi sui sensa animi,
quibus plenus erat, interpellavit
ipsam, & sic profari cepit.

ARGUMENTUM.

*Non melius ostendere possumus
Zelum animarum nostrarum er-*

ARTICULUS III.

Lucraria-
nimam
Deo, est ac-
quirere illi
Regnum.

ECCur non possemus, si volu-
mus, imitari Zelum tot bono-
rum DEI famulorum, qui Cor-
pus suum & animam suam con-
sumpserunt dilatando regno
DEI, quem tanto cum ardore
dilexerunt, ut optimè colloca-
tam suam credidissent vitam,
si potuissent ipsi servire ad pro-
curandum unicū duntaxat ato-
mum gloriæ exterioris, cum in-
feriorem aliquam ipsi adjicere

*gà Deum quàm lucrando illi
plurimas, quas possumus, animas.*

omniò sit impossibile: & quia
considerabant, quod unicam ip-
si lucrari animam, si ipsi acqui-
rere regnum, quod omnibus
mundi regnis æstimate pluris, nil
nisi id solum destinantes animo,
nulli parcebant labori, ut in mag-
no hoc negotio felicem sortirentur
effectū, quem majoris cense-
bant momenti, quàm omnes ur-
bes expugnatas, Provincias suba-
ctas &

& Cæsarum & Alexandrorum, pro quibus susq; deq; verterunt univrsam Orbem, & tantum humani sanguinis effuderunt.

Est majus, quam dedisse omnia bona sua pro E. Icteniosyna.

Hinc est, quod sanctus Joannes Chrysostomus tam ardentem inculcavit populo suo zelum, quo unusquisq; curare debeat salutem alterius, illis dicens: Charissimi Filii mei, solatio estote mihi in unico, quod maximè me angit, & ardentissimo succendit desiderio, unusquisq; vestrum unicum duntaxat suorum mihi lucretur Fratrum, bonumq; faciat ex eo servum DEI, & contentus sum. Hinc & alibi dixit. Nonne consideratis, unicam animam, majoris abs comparatione esse valoris, universo simul materiali mundo, & consequenter nihil pretiosius donare vos posse DEO, quam unicam ipsi offerre, quam lucrati fueritis, animam. Convertite solummodò peccatorem, & plus feceritis, quam si gazas immensas distribueritis egenis ex amore DEI: *Etiamsi divitias innumera- biles pauperibus erogaveris, nihil tale efficies, quale is, qui animam converterit.*

Hom. 4. in 1. Cor.

Est majus, quam fecisse omnia bona opera in mundo.

Si DEUS mihi fecisset gratiam, unicam solummodò convertendi animam, eamq; deducendi ad portum salutis æternæ, crederem plus gloriæ procurasse DEO,

quam si omnem ipsi contulifsem gloriam, quam reddere illi possent omnes sancti in terra per cuncta sæcula. Ratio est, quod omnes laudes, quas cuncti homines reddere possunt DEO in terris, finitæ sint numero, & desinant cum tempore. Sed laudes, quas unica anima reddet DEO in Cœlis per omnem æternitatem, sunt infinitæ; quarum numerus iniri, quarum terminus videri non potest, ultra quod alterius omninò sunt excellentiæ, quam illæ, quas cantare ipsi possumus in hæc, ubi ingemiscimus, lachrymarum valle. Et si tanti res sit ponderis, unicam duntaxat ipsi lucratum esse animam, quid erit illarum acquirere plures? DEUS vive! Quid cogitamus? Si amamus DEUM, si zelamus ipsius gloriam; ut quid hic zelus semper indormiscat, tamque maneat infructuosus ac inutilis, cum tanta tamque grandia præstare possimus pro ipso? Quid vetat, quid prohibet, quò minus id faciamus, nisi quia nolumus!

Sanctus quidam eremita nomine Simeon, postquam viginti quinque annos in suo transeget deserto, exercitiis occupatus Angelicis, eminentissimam cum perfectione, inde exire statuit secum, munus deinceps obiturus Apostolicum, currendo per vicos,

F f f f

vicos,

vicos, & campos, totus accensus zelo, conflagrans desiderio DEO lucrandi animas. Abbas Joannes nullum non movit lapidem, id ipsi dissuadendo & ponendo ob oculos, esse id posse tentationem diabolicam, quã impellatur denuò remeare in saeculum, quod deseruerat, vitamque solitariã semper esse magis securã. Sed ipse magno respondit spiritus fervore: An solis nasci aur nobis, & non etiam omnibus proximis nostris? An propria tantum quaerenda nobis sunt commoda, & non illa tum DEI, tum fratrum nostrorum? Quantum ad me, non crederem in coelum me ire cum securitate, si illuc abeam totus solus; Contendam & necum deducere illuc totum, si potero mundum. Exiit totus DEI spiritu ebrius, ubique ex sua diffundens abundantia, mirabilesq; reportans animarum fructus.

Zelus fuit
penitus
sancti Bern-
ardi.

Apoc. 21.

Divus Bernardus, qui cum ardoribus zeli sui, conjunxit dulcorem gratia tam abundantis in corde suo, ut hæc effuderit se in labia ipsius velut torrentem lacteum, cum legeret verba illa Apocalypseos: *Qui audit, dicat: veni; credidit, hæc dicta sibi esse, Spiritumq; DEI admouisse se, ut totum invitaret &*

evocaret mundum ad cognitionem & amorem infinitæ bonitatis suæ: Ex hoc tempore, sicut advertit quidam ex Abbatibus, qui scripsit vitam ipsius, factus est velut ignis succensus, qui omnia, quæcunque attingere potest, consumit ac devorat: *Sicut Guilielmus ignis, qui comburit sylvam, & si Abbas Lib. VII, c. 3, cut flamma comburens montes; Sic ignis, quem miserat Dominus in cor servi sui.* Exinde agressus est igne hoc cœlesti omnium cremare & adurere corda; Inprimis convertit fratres suos, post hæc amicorum suorum non paucos; & exin eosdem contulit ardores ad conversionem familiarium ac notorum suorum; quo non contentus totam succendit tum Galliam, tum Italiam, regiones pietati & sanctitati addictas; Cumque ipsius ignis semper magis excreceret, dilatavit zelum suum usque ad nationes infideles, & regiones remotissimas exstimulando literis suis illos, quos informare suo non poterat eloquio, nunquam non infatigabilis lucrands & acquirendis DEO animabus. Et quando ipsius studia suis quandoque frustra sunt votis, inde se affligebat & ingemiscebat coram Deo, non absque calentium profusio lachrymarum.

Verum,

Pulchra re-
sponſio
Sancti Ber-
nardi.

Verum, mi Pater, cur affligis te? tuum non perdidisti laborem, nec laboris præmium: tu fecisti ex parte tuâ quod poteras, tuas huc conferens curas, fervorem ac zelum; DEUS in acceptis habebit bonam voluntatem tuam, cujus æquè reportabis remunerationem, ac si ipſorum convertiſſes animas. Quam fatua & vacua hæc mihi est conſolatio, dicebat! Benè novi, DEUM non contemnaturum meam bonam intentionem: *Me tamen minimè iſta conſolabuntur, mortem Filii intuentem: si aliud non quaſiſſem niſi expeditionem mei muneris, meæque exſolutionem obligationis, contentus omninò forem, sed quaſivi ſalutem Fratrum meorum; & hanc pro dolor non obtinui; Ut quid ergò me affligi, vetas mihi? An mater, quæ filium ſuum inter brachia ſua videt morientem, non affligitur ex eo, quod omnès ſuas contulerit curas, adhibuerit remedia, ut mortem arceret ab eo? Etego videam unum è fratribus meis morientem morte æternâ, nil proficiente tenui meo conatu, ab eo, quod affligam me? Miſera hæc anima eſt perdita in æternum; *Chriſtus Jeſus totum in ipſâ perdit regnum, quod emerat ſui pretio ſanguinis, & ego in eâ perdo in æſti-**

mabile lucrum: perſuaſum firmiter mihi habeo, verum dixiſſe ſanctum Chryſoſtomum, S. Chryſoſt. caten. aurea. quod *una anima recuperatâ, poterit aliquis mille deſectus abolere.*

Benè novi, quod, cùm Spiritus ſanctus nos omnes ſimul conjunctos & unitos teneat eodem ſanctæ charitatis vinculo, obligari ſimus omnes ingentem habere zelum pro gloriâ DEI, & reciproçâ ſalute, noſtrâ & fratrum noſtrorum, neminem in hoc eſſe diſpenſatum ac legis immunem. Nihilominus obligatio hæc congeminatur, & multò major eſt in iis, quibus ex munere incumbit curam gerere animarum: Non ſecuri ſunt hi de ſalute ſuâ, quàmvis alàs, quoad perſonam ſuam, intemeratæ ſint vitæ; tot pereundi exponuntur periculis, quot directioni ſuæ ſubjectas habent animas.

Magnum ſpeculum exemplorum ex hiſtoriis Anglorum hæc ſuper re terroris pleniffimum enarrat factum. Fui Clericus quidam in diverſis Eccleſiis, & Decanus in urbe: cum quæſi infirmaretur graviter, viſitatur à quodam ſancto viro familiari ſuo; cum quæſi incepiſſet eum monere de via ſalutis,

Exemplum
terribile
paſtoris
negligentis
in curâ
animarum.
Exempl. 12.
Diſt. 9.

Fffff 2

mox

mox obscurata est camera, & vox mirabilis terroris audita est. Surge, surge sa-rilege, exspoliator Christi & interfecto-r pauperum, veni & accipe indumentum. Cumque ille subito expirasset, & corpus ejus nigrum tanquam carbo fuisset dimissum, sanctus vir cum horrore & timore ad saum Monasterium perrexit, & rogabat DEUM, ut ei dignaretur ostendere judicium illius Clerici. Et unâ die eo orante apparuit sub tali formâ. Duo equi ignei cum sellâ stabant juxta eum, unus ante & alter retrò, & firmabant pedes anteriores super humeros, & cum dentibus frangebant ossa & omnia membra ejus, & in quâlibet sellâ equi stabat una sarcina. Cumque sanctus corrueret præ horrore visionis, ille Decanus cœpit dicere: Quare vocasti me miserum, cum non vis mihi loqui? Cumque resumptis viribus interrogasset, quis esset, respondit: Ego sum talis Decanus maledictus & damnatus, quondam familiaris tuus. Tunc sanctus: Quæ est ista horribilis pœna tibi data à DEO? Tunc Decanus: Hi sunt duo equi ignei, qui inspirant ignem per omnia membra mea, & conterunt & comedunt omnia mea ossa, sicut equus comedit substantias pauperum: unus por-

tat peccata mea, & alter peccata populorum, à quibus oblationes, decimas, anniversaria & præbendas recepi. Tunc sanctus: Miror, cum fueris mundus homo, discretus & Ecclesiasticus; Quare sic es damnatus? Tunc Decanus: Non mireris de hoc, sed mirare quomodo Clericus habens Ecclesiam potest salvari. Cumque ille adjurasset eum, ut diceret causam, dixit: Attende ad stabulum Clericorum, & ad Ecclesiam. Illud conservatur à pluvîâ & à Contrariis, & Ecclesia ruit: Attende ad vestes Clericorum & sacerdotales. Numerus primarum præ multitudinem ignoratur, secundæ autem nullæ sunt, vel fractæ aut fœtidæ, quod vix possunt portari. Attende ad mensam eorum & ad Altare Christi, In mensâ eorum vas aurea & argentea, in Altari vix calix stanneus reperitur. Et hæc est porta damnationis & præcipitii Clericorum. Tunc flamma fœtidissima Decanum cum equo elevans, mirabili cum dolore, à præsentia sancti viri evanuit. O DEUS! Quam ferventem oportet habere charitatem! Quam ardentem zelum pro gloria DEI, & salute proximi? Quantum oportet amare gre-

gregem, ut oneret quis semet-
ipsum factis & actis illius, se-
que obliget ad reddendum de
iis rationem coram Iudicio
DEI, & animam pro animâ!
Quis est, qui seriò consideret
verba illa, quæ Christus Jesus
dixit sancto Petro, quando in-
stituit ipsum Pastorem univer-
salis Ecclesiæ: *Petre amas me?*
Petre amas me? *Petre amas me?*
O quantam requirebat amoris
abundantiam per repetitam to-
ties instantiam! An amorem
habes erga me? An amorem ha-
bes erga oves meas? An amorem
habes erga teipsum & salutem
tuam? Et postquam Petrus ad
hæc omnia mirabili cum fer-
vore respondit: quod amaret,
quod amaret, quod amaret in
mandatis ipsi dedit: *Pasce oves*
meas; hastibi committo, has tuæ
configno curæ & charitati. Non
dicit illi: pasce teipsum o-
vibus meis, tonde ipfarum
lanam, manduca ipfarum car-
nes, & postea negligere, despi-
ce, desere illas.

Joan. 21.

Vide sancti
Bernardi
Epistolam
42.

Eheu! curritur ad munera,
quasi non essent nisi blanda
alleviamenta; afferunt gau-
dium, quando haberi possunt,
quasi essent optima ad jucun-
dè, beateque vivendum me-
dia: & non advertitur gravi-
sima esse onera ipsis Angeli-
cis humeris formidanda. Non

nisi cogitatur de exaltatione,
abs eo, quod attendatur præ-
cipitium, quod paratur; sed
nec perpenditur, quod quan-
tò fuerit exaltatio sublimior,
tantò futura sit ruina, si lap-
sus contingat, irreparabilior:
promittitur sibi vita à cu-
ris soluta, & curarum ponde-
re obruitur hæc tota, & sæpè
contingit, reipsa harum plu-
res haberi, quanto magis cre-
duntur evitari: tota cura est
pro bonis temporalibus, quia
hæc unicè fuerant scopus, quò
collimabant, dum munera ac-
ceptabant: Cæterorum omni-
um negligitur cura, quasi fo-
rent crepundia, quibus nulla
debeatur memoria, nulla sol-
licitudo vel minima. Interim
duces cæci, Pastores lupi, &
carnifices animarum formidan-
da hæc verba audietis tandem,
quæ DEUS per os Vatis sui
intimat vobis: *Ululate Pasto-*
res, & clamate, & aspergite
vos cinere, optimates gregis,
quia completi sunt dies vestri,
ut interficiamini: Jam satis im-
pinguati estis vanitate & glo-
ria, tempus est, ut rapiami-
ni ad macellum inferni, ibi-
dem enecandi ulciscentes gla-
dio justitiæ magni DEI.

Ubi sunt animæ tuo con-
creditæ ac demandatæ mune-
Fffff 3. si?

ri? Ubi cura, quam gessisti de grege tuo? Ubi bonorum temporalium, quæ tanto cum rigore exegisti ab illis, bonus ac licitus usus? ubi bonum spirituale, quod in permutationem reddidisti illis? Redde Christo Jesu omnes animas, quas pretioso suo redemerat sanguine, quasque tu ex tuâ perire permisisti negligentia, vel quas ipsemet malo tuo perdidisti exemplo ac scandalo. Tot jam rigidissima sustine examina, quot gregis tui numerasti animas: & si unica tantum interiêrit, ex defectu debitæ impensæ curæ, quæ expectari potest à magno zelo & perfecto amore, erit anima tua, pro animâ illius: *Mirare, quomodo Clericus habens Ecclesiam potest salvari.*

Habebat hic animum suum refertum adhuc aliis affectibus piis ac salutaribus, quos in medium proferre volebat, sed interpellavit ipsum quartus quispiam, & dixit illi. Nobis proponendæ non sunt veritates adeò tum horrendæ, tum stupendæ, eòquod nobis, per gratiam DEI, nulla incumbat cura alicujus animæ, nisi nostræ, & pignorum ac domesticorum nostrorum. Sed satis est, quod obligemur ad cogitandum de nobis, & dignè exercendum zelum nostrum, si quem habemus, ergà DEUM. Et sic desuper ipsis locutus est, ad concludendum totam consultationem.

ARGUMENTUM.

*De Zelo, quem quilibet habere
ARTICULUS IV.*

*debet pro salute liberorum, &
domesticorum suorum.*

1. Tim. 5. Consideravi sæpius verba ista sancti Pauli in primâ ad Timotheum: *Si quis suorum, maximè domesticorum, curam non habet, fidem negavit, & est infideli deterior.* Juxta hanc regulam, de quâ dubitare non possumus, cum sit fidei articulus, certum est, plurimos reperiri Christianos, qui videntur aliis similes, qui fre-

quentant Ecclesiam, & obediunt cœtera exteriora Religionis exercitia, & tamen coram DEO infidelitatis asperguntur labe, & non credentibus ac infidelibus accensentur. Siquidem quam curam habent vel liberorum, vel domesticorum suorum? Hoc non est intelligendum, quod magnam non habeant curam, quâ efficiant, ut ipsi

ipfimet omnem ab ipsis accipi-
ant honorem, obedientiam,
servitium: sed quam habeant
curam, quâ fatagant, ut honore-
tur DEUS, obtemperetur DEO,
in familiâ suâ? Nos commodis
nostris maximâ inhiamus curâ,
sed illis, quæ DEUM concer-
nunt, parùm invigilamus.

Nemo non zelum habet pro
suis; omnes Patres & matres a-
mant suas soboles, ita ut porten-
tum censeretur naturæ, si quis
amare illas abnueret: sed omnes
non amant illas eadem ratione.
Sunt, qui amant illas pro cælo;
alii, qui amant ipsas pro terrâ;
& iterum alij, qui amant illas
pro inferno.

Omnes Patres, qui verè Patres
sunt, amant proles suas pro Cæ-
lo, & contendunt ipsarum esse
Patres, sublimi quâdam ratione,
sicut Deus Pater est Pater Filii
sui unigeniti in æternitate. Si-
quidem illas solummodo genuif-
se secundum naturâ, est habere
foetus seu catulos more anima-
lium; quod generandi genus at-
tribui potest concupiscentiæ.
Non incumbit prolibus magna
obligatio erga Parentes suos, Pa-
trem & matrem, quod genuerint
ipsas, satisfaciendo voluptati
suar; sed generare & progignere
illas secundum spiritum, effor-
mando ipsas ad virtutem per san-
ctam educationem, implere ip-
sorum animas divinis dogmati-

bus, cognitione Dei, animare ip-
sorum corda eximjis affectibus
pietatis Christianæ, & adniti, ut
conferant ipsis sanctitatem; hoc
est, progignere filios, sicut DE-
US, qui progignit Deum sibi si-
mitem, comunicando ipsi suam
sanctitatē per suum intellectū.
Et secundâ hâc generatione in-
comparabiliter nobiliore primâ,
quia facta est per intellectum &
non per carnem, constituuntur
verius filiorum suorum Patres:
& hoc ipsum est, ob quod filii in-
æternum obstricti manent Pa-
ribus & matribus suis, eo quod ge-
neratio hæc nõ possit esse effectus,
nisi purissimi, verissimi amoris.

Acceperunt hi ipsos à DEO
suar accensitos familiæ per gene-
rationem naturalem, sed annu-
merari illos faciunt familiæ DEI
per generationem hanc divinâ:
faciunt ipsos hæredes omnium,
quæ possident, bonorū tempo-
ralium, dum naturali ipsos pro-
gignunt nativitate; sed faciunt
ipsos hæredes DEI in regno æ-
terno, nativitate spirituali: con-
ferunt ipsis virtutem ambulandi
super terram, respirandi ærem,
vivendi vitâ hominum, dum ge-
nerant ipsos corporaliter è cor-
poribus suis; sed dum spiritua-
liter ipsos progignunt è mente
suâ, tribuunt ipsis capacitatem
ambulandi in cœlis, respirandi
aërem purissimum sanctæ Chri-
stianitatis, & vivendi vitâ Angelorū.

O quam

Boni pa-
tres amant
filios suos
pro cælo.

O quàm pulchrum est videre Patrem, qui doceat filium suum ab infantia, non esse hic locum habitationis nostræ, eò quod non nisi tristis locus exilii, unde quamp. imùm exundi oporteat habere desiderium; illic autem superius jucunda extare hab. tacula, quæ præparata nobis sint, ad quorum possessionem æternam continuò aspirandum fit nobis. O quàm gratiosum est audire Patrem loquentē, quando docet filium suum appellare DEUM Patrem suum, sicut se: Mi fili, sequere dicentem me: *Pater noster qui es in Cœlis*: Hic est verè Pater tuus, sicut est meus, & ambo amare debemus ipsum ex toto corde nostro. Non habent ambo nisi unum Patrem, & institutus à Patre suo hic filius aspicere Deum velut Patrē, utriq. sibi communem, fit frater Patris sui, abs eo, quod destinat esse ipsius filius. Addiscit is reverentiam Patri suo Cœlesti debitam, ex reverentiâ illâ, quam reddere tenetur Patri suo visibili, illius est imago: & Pater etiam addiscit bonitatem à Patre Cœlesti ergà Filium suum, cui is destinat regnum, quod sollicitè conservare ipsi debet, velut parvo Principi æternitatis, & nihil omnium possibilium curarum omittere, ad deducendum ipsum ad sublime hoc fortunæ

fastigium, ipsi in Cœlo præparatum.

Sed valdè paucos reperire est ejusmodi Patres, qui hac ratione zelo pleni ac pietate suos amant filios pro Cœlo: plerique non amant ipsos nisi pro terra, & amore purè naturali, sicut amare possunt & solent ipsi pagani. Quid prodest abscondere velle errorem suum sub velo pietatis paternæ naturalis, ad quam nos DEUS obliget, cum revera abs ullo respectu ad DEUM, non sequamur nisi instinctum naturæ, illosque non amemus alia ratione, quàm faceremus, si nesciremus, alium Deum esse, quàm mundum, & aliam vitam sperandam, quàm vitam præsentem? Quid cogitas, paternæ Pietas? Quomodo rem capis, dum cupis filios tuos reddere beatos? Oportet custodire ipsos à malo, oportet ipsis procurare bona, oportet educare illos sub speciosis effatis placitis ac regulis honestatis, oportet ipsis demonstrare magnum tuum amorem ex magnis tuis beneficiis. Imò, omnia hæc necessaria sunt pro vero amore paterno; sed ipsemet intellige & perspice ex his, an amor tuus ergà filios tuos naturalis sit vel supernaturalis, an amor sit Christiani, an amor idololatæ.

Cujus-

Mala, quæ
amor natu-
ralis time-
re facit.

Cujusmodi quæ sunt mala,
a quibus custodire satagis ipsos?
Tu formidas pro ipsis mala
fortunæ, contemptum, pau-
pertatem, servitutem; metu-
tis, ne obviant ipsi adver-
sa, ne monstruosi sint vel de-
formes, times ne infirmentur
& fatis cedant: Nonne cuncta
hæc sunt, quæ pagani quoque
metuere pro suis possunt filii?
sed formidare, ne sint facinoro-
si; metuere, ne displiceant DEO,
ne vitam amittant æternam; ti-
mere super omnia peccatum
minimum, velut malorum om-
nium maximum, quod modo
Christiano foret amare illos; An
reverà hoc tecum ipse sentis, in
temetipso experiris? O quam
paucos videre est, qui cum ve-
ritate dicere possint filiis suis,
quod sancta Blanca dicebat san-
cto Ludovico Regi Franciæ, in
tenella adhuc ipsius ætate: Tu
magnus est Princeps, & DEUS
scit, quod propriâ vitâ meâ ma-
gis amem te; sed mallem exof-
culari te mortuum, quàm vide-
re committere unicam duntax-
at noxam venialem; minus e-
nim est malum amittere vitam
& regnum universum, quàm
minimum comittere pecca-
tum.

Bona, quæ
amor natu-
ralis de-

Quænam & qualia sunt bona,
quibus tuos stimulante amore
ditare & dotare studes filios?

Nonne sunt bona merè natura-
lia? Tu desideras ipsis divitias,
dignitates, speciosos titulos,
splendida & pingua conjugia,
affinitates illustres & lucrosas:
Tu exoptas, ut obtineant existi-
mationem magnam, sintque in
omnibus facti atque facti juxta
genium ac ingenium mundi. Tu
spectabili ac luculento adornas
ipsum & ipsas apparatus, specta-
tum ut veniant, veniant spe-
ctentur ut ipsi, & ipsæ: Magnâ
tangit & angit sollicitudine, hu-
jus decor & pulchritudo filiarum;
nullis parcitur impensis, ut ma-
gno cum impendio discat pla-
cere mundo. Quando Atheis-
mum vel paganismum profite-
reris publicè, an tuos amare
posses filios & filias alia ratione,
an alia illis curare & procurare
bona, abs eo, quod vel mini-
mum æstimes bona gratiæ, cu-
jus gradus valore vel pretio su-
perat universa sceptrâ & solia
terræ; abs eo, quod instruas ip-
sos divitiis virtutum, suppe-
ditando ipsis modum ac media
operandi bonum, quo certò ob-
tineant in æternitate bonum in-
finitum? Nonne verum sit pau-
cissimos esse, qui amoris suo er-
gâ filios alium præfigant sco-
pum, quàm semper colliman-
do ad bona terræ magis, quàm
illa cœli; adeoque asserendum
sit, rarissimos esse, qui non a-
ment ipsos pro hoc mundo.

Ggggg

Sed

Regulæ,
sub quibus
amor natu-
ralis edu-
cat suos
natos.

Sed quænam sunt leges & regulæ, sub quarum directione educatis illos? An illæ allatæ è Cælo, quæ annotantur in Evangelio, sunt primæ, quas profundè inculpare ipsorum curatis mentibus, ut sublimi collocetis loco in ipsorum animis existimationem DEI? An ex adverso ipsorum præoccupatis animos, ut magni pendant rerum mundanarum vanitates? An præ omnibus illis dicitur, quod oporteat amare humilitatem, complacere sibi in contemptu? An verò, quod magis amare oporteat honorem & gloriam, quam propriam suam vitam? An præcipuè inculcatur ipsis hujus dogmatis sæpius in Evangelio repetiti veritas; quod beati sint pauperes spiritu, non inhiantes bonis terrenis, quod res mundanarum exspoliatio melior sit, quam ipsarum possessio, & quod conformes nos faciat pauperi DEO, cujus sumus imitatores? An verò ipsorum inseritur mentibus, quod oporteat corradere divitias, & non nisi, qui has possederint, felices esse ac beatos in hoc mundo? An ab exordio declaratur illis, hanc vitam esse vitæ crucis, lachrymarum & doloris; quodq; cum credere teneamur velut articulum fidei id, quod *Christus Jesus* verbis à manifestis nobis dixit: Nisi pœnitentiam egeritis, omnes simul peribitis; persuasum sibi habere debeant,

vivendū sibi esse in professione suâ Christianâ, quemadmodū in Religione valde austerâ? An ad hoc educantur? An verò habentur ita, ut assuefiant deliciis, cupiditiis, capiendis suis comoditatibus, ut abhorreant omne quod affligit, suisq; quantum possunt, blandiantur, lenocinentur, indulgeant corporibus?

Eheu! vix reperire est Patres, qui suos educant liberos juxta regulas Evangelii, & non juxta illas mundi, qui æstimandi sunt verum habere zelum Christiani, de quibus cum veritate dici possit, quod ament illos pro cælo & nō pro terrâ: Quam pauci, O Deus! Quam pauci sunt illi! dico etiam inter illos, qui se stantur institutum devotionis magis particularis, quam cæterum vulgus Christianitatis, qui non ament suos natos amore purè naturali, sicut pagani & infideles! Quam pauci sunt deniq; qui tantum non ament illos, vel magis pro terrâ, quam pro cælo! siquidem quis est, qui non habeat tantam vel majorē curam de corporib; quam animabus illorū? Quis est, qui nō accumulet illis tanta, imò plurā bona caduca, quam æterna? Quis est deniq; qui non reprehendat illos tantā, imò majori cum severitate, quando quendam comiserint errorem contra leges decentiæ, quas statuit mundus, quam quando patraverrint noxam contra leges DEI?

An

An zelum habeamus ita pro gloria Dei, & nostrarum salute proximorum? si aliquem habemus, eheu, quam est tepidus, quam socors & ingnarus!

Dolor Patris videns se Patrem alicujus damnari,

Patrum & matrum est, suos instituere natos, ad formandos primos gressus in terram; Ipsorum quoque est, ut ambulare & suos dirigere gressus edoceant illos versus Caelum, ubi primum inceperint usu quodam potiri rationis. O si primitus inferent ipsorum mentibus magnam quandam contemptum mundi & sublimem existimationem Dei! Primos affectus, quos recipimus a teneris, retinemus semper. Primum, quod ingredimur, iter, dum edocemur, quod bonum sit, nosque ad desideratam deducat metam, prosequi mur facile. Quid dicent Patres & matres, si ipsi a principio suos abducant natos a recto tramite, eoque dispimet forsitan non teneant rectam Caeli viam? Quid dicent filiis suis sibi exprobrantibus? Non fueratis vos Patres, sed parricidae, eoque, cum dederitis nobis vitam temporalem & admodum miserandam, faciatis nos perdere aeternam, & in aeternum beatam. An magno vobis erit honori, vel magnae consolationi, Patrem existere alicujus damnati?

Patres, qui amant filios suos pro inferno.

Nihilominus illorum ingens est numerus, qui demonstrant amare se natos suos, nec pro Caelo, nec pro terra, sed pro inferno. Quando apparere cernit Pater in

nato suo adhuc tenero propensiones ad malum, parva quaedam specimina iracundiae, vindictae, avaritiae, vanitatis, rebellionis, vel similia, quae sunt velut prima semina peccati, nascentia naturaliter a malo fundo, sicut spinæ & Cardui a terra maledicta; Et pro eo, quod magnopere laboret rescindere malum in suae radice, eorrigere ab initio hunc puerum, & ex minima mali apparentia, ipsi enorme effingere crimen, ponendo hoc ipsi ob oculos velut abominabile spectrum, a quo rapiatur vivus in infernum, perpetuo & nunquam extinguendo ibi arsurus igne, ut summam ab eo ipsius menti inducat aversionem & horrorem, sicque suffocare ipsum adjuvet in se hanc monstrum peccati in cunabulis ortus sui: Quando in locum hujus ridetur, dum conspiciuntur committere malum, idque non nisi vivacitati & animo attribuitur generoso; dum demulcetur blanditiis, dum laudibus extolluntur, quando quidquam ostenderunt acuminis decipiendo alterum; ardoris, exercendo vindictam, gloriae, se ostentare volendo ac elevando super alios; Et quando etiam ad hoc instituuntur, ad hoc animantur sub infantilis innocentiae & incapacitatis ad peccandum obtentu: Quid est hoc aliud, nisi colere peccatum in teneris hisce animabus, pro eo, ut jaciantur prima virtutum semina in illas.

Ggggg 2 Verum

Oportet
suffocare
prima se-
mina pec-
cati in
pueris.

Verum est, capacitatem ad-
huc illis deesse patiendi pecca-
tum; jam tum tamen illud consi-
cipiunt. Hem! Quid obsecro
parere poterant cum tempore,
nisi quod conceperunt in pue-
rili aetate? Non volumus ipsis
velut criminosis esse rigidi, eò
quod existant adhuc pueri; sed
revera major exercetur in ipsos
rigor, dum relinquuntur semi-
na peccati in ipsorum corde,
quam si rupta fuissent ipsis cum
tibiis brachia; cum ruina cor-
porum nulla sit in comparatio-
ne cum ruinâ animarum. Non-
nisi demulcentur blanditiis, &
studetur, ut respondeatur &
fiat satis ipsorum desiderijs, eò
quod diligantur, quod amentur.
Sed qualis amor, qui omnibus
crudelior est odiis, eòquod a-
mentur pro inferno, dum tole-
rantur ex molli, sed barbarâ in-
dulgentiâ illuc arripere iter, abs
eò, quod denuò in rectum re-
ducantur tramitem! Miseri fi-
lii, qui Patres habetis, qui jam
adorant vos velut Deos suos vi-
sibiles, quiq; forsitan cum hor-
rore aspicient vos, paucos intra
annos, velut incarnatos diabo-
los, quiq; tandem perire vos
facient in æternum; Patres non
habetis, sed parricidas. *Paren-
tes sensimus parricidas.*

Cyprianus
de lapsis.

Aliena bo-
na relin-
quere filiis,

Quando Pater aliquis accu-
mulat ingentem acervum bono-
rum alienorum, quæ suis relin-

quit filiis velut Patrimonium, &
portionem ipsorum legitimam,
quæ ipsi restituent nunquam,
non magis, quam Pater ipso-
rum: dubitari non potest, quin
amet illos, cum tam immodicè
laboraverit pro ipsis, ut etiam
exspoliare se bonis voluerit æ-
ternis, modò bonorum tempo-
ralium ingentem relinqueret i-
psis abundantiam. Sed amat
illos pro inferno, eòquod relin-
quere ipsos non possit hæredes
furtorum, quin complices quo-
que faciat suorum criminum, si
retineant id, quod ipsis relin-
quit, sicut ipsis moriendo præci-
pit, ut ipsos tandem habeat in-
felices socios in flammis æter-
nis. Crudeles Patres, qui hæc
ratione amatis vestros filios, u-
bi est amor vester, si non produ-
cat effectus, nisi lethalissimo o-
dio deteriores? Ubi est vester
pro eis zelus, si labores vestri a-
liò non tendant, nisi ut miseros
ac infelices reddant ipsos in æ-
ternum?

Quando tandem aliquis Pa-
ter suos devovet, quàm pluri-
mum potest, mundo filios; *Educare
suos filios
ad vanita-
tem, est ip-
sos odire.*
quando illos implicat mu-
neribus ac institutis adeò peri-
culosis, ut difficillimum sit illa
obire & non subire jacturam
Conscientiæ & innocentæ;
quando illos educat ad digni-
tates, ad officia, quibus expe-
diendis probè novit, ipsos non
habere

habere talenta capacia; quando evehit ipsos magis in altum, quam ipsorum vires, ipsorumque facultates permittant, quæ cum ad decorem statûs conservandum non sufficiant, necessitate cogentur bonorum alienorum fieri raptores, sicque pro eo, ut sint in statu emendi & comparandi cœlum, aut redimendi peccata sua elemosynis, potius elemosynis adjicient ingentem turbam pauperum non defensorum, quorum devorabunt substantiam, ad satisfaciendum suæ vanitati: tales Patres, qui ita suos amant filios, non amant illos pro inferno?

Abi igitur infelix Pater, quandoquidem esse cupis propriorum filiorum carnifex, saltem te talem exhibe quâdam minus sceleratâ ratione. Accipe illos, dum è Baptismo prodeunt, & manus tuas ipsorum perfunde cruore, pugionem ipsorum in-
ge gutturi, diffinde ipsorum

pectus, manduca ipsorum cor, dilacera ipsorum viscera, disseca omnia ipsorum membra in buccas, & tuam ipsorum carne exsatis famem: non committes hâc ratione crudelitatem, nisi in ipsorum corpora; saltem ipsorum animæ evolabunt in sinum DEI ad benedicendum illum in æternum cum Angelis. Et si tibi proponere videar crimen tam enorme, quod totam terrefaceret naturam; cujusque sola incuteret horrorem cogitatio: Considera, quàm multo execrabilius committas crimen, dum non amando tuos filios nisi pro inferno, sacrificabis ipsorum corpora non minus, quàm ipsorum animas, unguibus & dentibus molossorum avernalium in omnem æternitatem. Attende tibi, infelix, attende tibi, & addisce tuos amare filios pro cœlo, non pro terrâ, nec pro inferno.

Gggggg 3

CON-